

'Baaaaaa', bewonderenswaardig, mooi, verwarrend, vervreemdend | Recensie

Wiggele Wouda • Vandaag, 11:22 • Cultuur

Deel dit artikel

Scène uit de voorstelling 'Baaaaaa' van Circus Treurdier. Foto: Bowie Verschuuren

„Hallo allemaal... Fijn dat u er bent. Ook al bent u er niet echt natuurlijk. Dat weet ik ook wel. Maar het is een fijn idee dat ik ook een publiekje heb, al is het dan een denkbeeldig publiekje." Even ben je van je à propos.

Als je eenmaal zit bij de voorstelling *Baaaaaa* door Circus Treurdier en naar het toneel kijkt, wordt het langzaam duidelijk. Guido verbeeldt een boom in een schoolvoorstelling en staat met de rug naar 'het publiek'. Takken in zijn handen, bladeren aan zijn voeten. Het is duidelijk herfst. Hij kijkt ons - het échte publiek - aan want wij hebben zicht op de achterkant van een toneeldecor.

Het is 1996 en het leek Guido's moeder wel een goed idee dat hij mee zou doen aan iets sociaals, iets onder de mensen. Desnoods het spelen van een boom in een toneelstuk. Want Guido is een loser, een sukkel, zo iemand op wiens voorhoofd als het ware staat geschreven: pest mij maar.

VERNEDERD

In de voorstelling wordt hij ook genegeerd, belachelijk gemaakt, vilein vernederd. Arme Guido. Maar gek genoeg krijg je niet echt vat op hem en ontsporen daardoor jouw empathie en medelijden. Jan Paul Buijs speelt zo integer afstandelijk en troosteloos dat je een onbehaaglijk gevoel krijgt als je hem zo ziet. Die stijl houdt hij een hele tijd vol. Bewonderenswaardig. Mooi. Verwarrend. Vervreemdend.

Later in de tijd, gaan de acteurs evalueren en komt het grensoverschrijdend gedrag van Johnny (Peter van Rooijen) aan de orde. Hij is dé man, dé acteur, dé blaaskaak, dé macho op wie vrouwen vallen en met name Elsje. Dat steekt Guido ook, want hij heeft zijn oog laten vallen op haar. Het is allemaal maar 'spelerij' en de klachten vallen onder het 'benauwdheidsalarm' volgens de anderen. Ook al zijn de bedreigingen uiterst dubieus: „Je bent een dweil Guido, huil als een kind, ik ga je dood maken." Ondertussen gaat Johnny even naar de wc en Elsje steekt een sigaretje op. Maar je hoort hen smakelijk zoenen. Een paar keer gedurende de voorstelling. Dat krijgt Guido ook nog eens voor zijn kiezen.

INDRUKWEKKEND

Baaaaaa is de zoveelste indrukwekkende voorstelling van het Amsterdamse productiegezelschap Circus Treurdier waarin de werkelijkheid en met name de innerlijke werkelijkheid van acteurs wordt vergroot. Soms uitgebeeld tot absurde situaties en scenes in een herkenbare context; vaak een treurniswekkende werkelijkheid waar je soms kostelijk om moet lachen. Tegelijkertijd is dat ook een pijnlijke lach. Die balans beheerst Circus Treurdier volkomen. Bewonderenswaardig. Mooi. Verwarrend. Vervreemdend.

In deze voorstelling spelen de fases van het leven een belangrijke rol lijkt het wel, zonder ze te benoemen en lonkt Guido opeens als acteur naar de toekomst: „Was ik maar vijftig, de leeftijd waarop alles klikt“. Maar ook *dán* blijft hij de zielenpoot die geen karakter in zijn donder blijkt te hebben.

Moet je *Baaaaaa* zien als een genealogie van het menselijk onvermogen? Of van het onvermijdelijke? Zo van: eens een loser, altijd een loser? De mens wordt nu eenmaal medebepaald door waar zijn wiegje stond en hoe dat wiegje door anderen werd gekoesterd. Maar *Baaaaaa* laat ons in het ongewisse hoe we de wereld dienen te zien. Bewonderenswaardig. Mooi. Verwarrend. Vervreemdend.

Deerniswekkend is het allemaal wel dat we kennelijk ook niet bij machte zijn ons te ontdoen van adoratie voor iemand (Johnny die zich later als schrijver Wood noemt omdat hij onder zijn eigen naam wordt bedreigd) of van de kracht van de verblinde liefde die ons laat verdwijnen in wie we echt zijn. Zeg het maar waar we vandaan komen, waar we heen gaan en hoe we het *nú* moeten zien te rooien.

GRUWEN

Veel mensen gruwen bij de gedachte aan toneelstukken met een verknoopte manier van vertellen en acteren. Maar het leven verloopt nu eenmaal ook niet in een rechte lijn en dus spiegelt *Baaaaaa* 'ons' leven. Ook al ben je een boom. Bewonderenswaardig. Mooi. Verwarrend. Vervreemdend.

Troost geef de muziek enigszins. In *Baaaaaa* live aanwezig. Soms zingen de acteurs onverstaaanbaar, soms als een mantra een zin of woord herhalend, tot die in de stilte verdwijnen. „Hier heb je mijn twijfel, hier heb je mijn hartstocht, hier heb je mijn stem, mijn woorden neem mij maar zoals ik ben. Wat ga je met me doen?“

'Baaaaaa' door Circus Treurdier, De Lawei, 116 bezoekers, deze voorstelling is nog te zien op zaterdag 16 maart in Leeuwarden